

وزارت جهاد کشاورزی

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

معاونت ترویج

آشنایی با ارقام جدید گلابی

ویژه مرورجان مسئول پهنه های تولیدی

مؤسسه تحقیقات علوم باغبانی کشور

۱۳۹۷

مقدمه

گلابی از میوه‌هایی است که مصرف‌کنندگان به‌علت ارزش غذایی، عطر و طعم دلپذیر آن همواره به آن توجه کرده‌اند. تنوع آب و هوایی در مناطق مختلف ایران مناسب پرورش ارقام مختلف گلابی است و مناطقی از جمله کرج همواره از مناطق مساعد پرورش گلابی به‌شمار می‌رود. با توجه به وجود ارقام وارداتی گلابی و تقاضای روزافزون باغداران به کشت ارقام جدیدتر، ضرورت اجرای آزمایش‌هایی در زمینه مقایسه ارقام از جنبه‌های صفات کمی و کیفی، تاریخ رسیدن میوه و تعیین ارزش تجارتي آن‌ها همه روزه بیش‌تر احساس می‌شود. از این رو می‌توان رقم مناسب برای مصارف گوناگون در بین ارقام را انتخاب و به کشاورزان معرفی کرد و همین‌طور با آگاهی از خصوصیات درخور توجه و سازگاری آن‌ها، در برنامه‌های اصلاحی استفاده کرد. در این بروشور به نتایج بررسی سازگاری تعدادی از ارقام گلابی وارداتی و ارقام شاه‌میوه و سردرودی (شاهد) پرداخته شده است.

پیشینه ارقام گلابی سازگار

۱- اِبتفتل (Abate fetel)

اِبتفتل یکی از ارقامی است که در ایتالیا گسترش فراوانی دارد. این رقم را یک فرانسوی در اواسط قرن پانزدهم گزینش و نام‌گذاری کرده است. مهم‌ترین مشخصه این رقم شکل کشیده آن و رنگ و پوست به‌صورت سبز منقووط و گوشت سفید آن است (شکل ۱). زمان برداشت در شرایط اقلیمی ایتالیا مرداد و شهریور ماه است و تا اسفند ماه به بازار عرضه می‌شود. این نوع گلابی میوه‌ای پرآب، با طعم مطلوب و با اندکی زبری گوشت است.

شکل ۱- میوه رقم ابتفتل

۲- رقم دکاندل (Decandel)

این رقم در فرانسه و در اوایل قرن نوزدهم گزینش شده است. میوه این رقم بزرگ، گرد و شیرین و برای فراوری مخصوصاً آب‌میوه و مربا کاملاً مناسب است و تاریخ برداشت آن در ایتالیا، مرداد و شهریور ماه است. رنگ پوست میوه سبز متمایل به زرد و یکنواخت است و گاهی رگه‌هایی از رنگ قرمز متمایل به میخکی بر روی آن به‌وجود می‌آید. گوشت میوه سفیدرنگ، با طعم شیرین و کمی اسیدی پرآب و با عطر ملایم است. قابلیت نگهداری میوه در شرایط مطلوب انبار نسبتاً بالاست (شکل ۲).

شکل ۲- میوه رقم دکاندل

۳- رقم پاکام تریومف (Pachkam's Triumph)

این رقم دارای صفات کیفی مطلوبی از قبیل طعم عالی و ظاهری جذاب است و تا اواخر زمستان در بازار وجود دارد. رقم پاکام تریومف در اواخر قرن نوزدهم و در استرالیا معرفی شده است. میوه در شهریور ماه می‌رسد و اندازه‌ای بزرگ دارد. رنگ پوست میوه زرد - سبز و گوشت آن سفید، پرآب، شیرین است و به صورت تازه‌خوری مصرف می‌شود (شکل ۳).

شکل ۳- میوه رقم پاکام تریومف

تکثیر و تربیت درختان کلابی

ارقام مورد مطالعه پس از پیوند بر روی پایه‌های بذری با ظاهر یکنواخت، با فواصل کاشت ۵ * ۴ متر در زمین اصلی کاشته شدند، درختان با سیستم شلجمی هرس شدند و عملیات زراعی شامل آبیاری (نواری)، کود و سم‌پاشی (به مقدار نیاز) به‌طور مشابه بر روی آن‌ها انجام شد (شکل ۴).

شکل ۴- تربیت درختان گلابی به فرم محور مرکزی تغییر یافته

نشر آموزش کشاورزی

عنوان: آشنایی با ارقام جدید گلابی
نویسنده: داریوش آتشکار
مدیر داخلی: شیوا پارسا نیک
ویراستار ترویجی: فرانک صحرائی، نصیبه پورفاتیح
ویراستار ادبی: سمیرا میرنظامی
سر ویراستار: وجیهه سادات فاطمی
تهیه شده در: مؤسسه تحقیقات علوم باغبانی کشور، دفتر شبکه دانش
و رسانه‌های ترویجی
ناشر: نشر آموزش کشاورزی
شمارگان: ۲۵۰۰ جلد
نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۷
قیمت: رایگان
مسئولیت درستی مطالب با نویسنده است.

شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع رسانی کشاورزی ۵۴۶۶۴ به تاریخ ۹۷/۹/۲۸ است.

نشانی: تهران، بزرگراه شهید چمران، خیابان یمن، پلاک ۱ و ۲، معاونت ترویج،
صندوق پستی: ۱۱۱۳-۱۹۳۹۵، تلفکس: ۰۲۱-۲۲۴۱۳۹۲۳

نتایج مطالعات درباره صفات رویشی و زایشی درختان گلابی وارداتی

نتایج پژوهش درباره صفات رویشی درختان شامل رشد رویشی سالیانه، قطر شاخه‌های یک‌ساله، ارتفاع درختان، محیط اطراف تنه در ۱۵ سانتی‌متر بالاتر از سطح خاک، وضعیت ظاهری تاج درختان در جدول ۱ آمده است. از نظر وضعیت تاج درختان ارقام مختلف رفتار متفاوتی از خود نشان می‌دهند؛ اما همه ارقام انتخابی دارای تاج افراشته‌ای هستند. در سال اول باردهی، بیش‌ترین تعداد گل مربوط به رقم «ملینا» بوده است (شکل ۵). پاکام تریومف و دکاندل جزو ارقام تازه‌خوری تابستانه و ارقام ملینا و ابتفل جزو ارقام انباری هستند. در ضمن هیچ یک از ارقام گلابی وارداتی دارای تناوب باردهی و مقاومت به بیماری آتشک نیستند.

شکل ۵- میوه رقم ملینا

جدول ۱- مقایسه صفات در ارقام گلابی انتخابی

نسبت طول به قطر میوه	قطر میوه (سانتی متر)	طول میوه (سانتی متر)	وزن میوه (گرم)	عملکرد درخت (کیلوگرم)	محیط تنه (سانتی متر)	ارتفاع درخت (متر)	رقم
۱/۱۲	۶/۲۵	۷/۳۵	۱۴۱/۴۷	۷/۸۸	۱۰/۸۸	۲/۱۵	پاکام تریومف
۱/۱۶	۶/۵۱	۷/۸۷	۱۵۷/۸۳	۶/۸۷	۱۰/۳۷	۲/۰۸	دکاندل
۱/۳۲	۶/۸۶	۹/۸۴	۲۱۴/۴۳	۱۰/۰۶	۹/۵۵	۱/۷۵	ملینا
۱/۷۰	۶/۴۴	۱۱/۵۳	۲۰۸/۰۴	۴/۶۶	۹/۷۷	۱/۸۳	ابتفتل

• اعداد آبی نشان دهنده بیشترین میزان صفت

زمان رسیدن میوه	عمر قفسه‌ای	بازارپسندی	رنگ میوه	عطر میوه	طعم میوه	اسیدیتنه	مواد جامد محلول	سفتی بافت میوه (کیلوگرم بر سانتی متر مربع)
اواسط مرداد	عالی	بسیار خوب	زرد	خوب	شیرین	۰/۰۳۸	۱۴/۸۹	۳/۸۸
اواسط مرداد	عالی	بسیار خوب	زرد با گونه قرمز	خوب	نسبتاً شیرین	۰/۰۴۵	۱۲/۵۶	۶/۵۸
اواخر شهریور	عالی	خوب	سبز	خوب	نسبتاً شیرین	۰/۰۳۷	۱۶/۷۶	۴/۵۲
اواخر شهریور	عالی	بسیار خوب	سبز	خوب	شیرین	۰/۰۲۸	۱۵/۴۸	۴/۶۲

• اعداد قرمز نشان دهنده کمترین میزان صفت

نتیجه گیری

براساس مطالعات انجام شده در میان یازده رقم گلابی وارداتی، تعداد چهار رقم به لحاظ خصوصیات رویشی و زایشی از برتری نسبی برخوردار بودند که می توان از آن ها برای احداث باغات گلابی بر روی پایه های بذری و رویشی مناسب استفاده کرد. این چهار رقم برتر دارای خصوصیات زیر هستند:

۱- پاکام تریومف: این رقم با داشتن عملکرد و درصد

تشکیل میوه بالا، میوه جذاب، درشت و خوش رنگ با زمان رسیدن مناسب، بافت گوشت میوه سفت، ترد و سفید با عطر و طعم خیلی خوب، عمر قفسه ای بالا و بازارپسندی عالی از ارجحیت بالایی نسبت به ارقام بومی موجود برای تولید گلابی تابستانه در ایران به شمار می رود.

۲- دکاندل: این رقم با داشتن عملکرد و درصد تشکیل میوه

بالا، میوه جذاب، درشت، زرد رنگ با گونه سرخ و زمان رسیدن مناسب، بافت گوشت میوه سفت، ترد و سفید با عطر و طعم خیلی خوب (متمایل به اسیدی)، عمر قفسه ای بالا و بازارپسندی عالی از ارجحیت بالایی نسبت به ارقام بومی موجود برای تولید گلابی تابستانه در ایران به شمار می رود.

۳- ابتفتل: رقمی زمستانه با شکل ویژه و قدرت انبارمانی بالا،

گوشت سفید و جذاب، طعم عالی و عملکرد متوسط، رقمی جالب برای بازار شب عید در کنار ارقام پاییزه ایرانی توصیه می شود.

۴- ملینا: رقمی بسیار پرمحصول با عمر انباری بالا، عطر و

طعم مناسب، گوشت سفت و جذاب، به عنوان رقم پاییزه پرمحصول در کنار ارقام پاییزه ایرانی توصیه می شود.

به لحاظ گرده افشانی چهار رقم فوق تقریباً همزمان به

گل می روند و همپوشانی مناسبی برای گرده افشانی همدیگر دارند.

بنابراین کاشت حداقل دو رقم از ارقام توصیه شده در یک باغ گلابی ضروری است.